UNIVERSITETET I BERGEN,
UNIVERSITETETS
UTDANNINGSUTVALG

Protokoll fra møte i Utdanningsutvalget – Møte 1 2015

Tidspunkt: 5. februar 2015, Kl. 09.00–11.45
Møtested: Museplass 1, kollegierommet

Tilstede:
Viserektor for Utdanning: Oddrun Samdal
Pro- og visedekaner: Harald Walderhaug (MN), Kariane T. Westrheim (PSY), Bjørnar Borvik (JUS), Arne Tjølsen (MOF), Knut Hidle (SV), Claus Huitfeldt

Vara: Ørjan Leren (MOF, settevara) tiltrådte da Arne Tjølsen forlot møtet.

Rektoratet: Anne Christine Johannessen

Studentrepresentanter: Susann Strømsvåg,
Vara: Pål Halle Johnsen og Johanne Vaagland (settevara)

Fra administrasjonen: Christen Soleim, Tove Steinsland

Dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden
Sak 2/15 og 3/15 ble tatt etter sak 4/15. Det ble meldt inn en sak under eventuelt: Forslag om tittel «prodekaner for utdanning». Innkalling med endringer ble godkjent.

II Godkjent protokoll fra forrige møte
Protokollen var godkjent før møtet.

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

- I perioden desember 2014 - 5. februar har ledelsen for DigUiB-programmet hatt møter med fakultetene. Fokus i møtene har vært hva DigUiB kan tilby fakultetene, og informasjon om den videre framdriften i arbeidet med DigUiB.
- 19. -20. januar: DigUiB studietur i London for å se på ulike modeller for læringsplattform. Mer om dette i sak 5/15.
- 2. februar: Studiebarometeret for 2014 ble lansert.
- 7. Januar: Offisiell åpning av UiBs Oslokontor.
- UHR- styret har vedtatt nasjonale retningslinjer for veiledende praksis i lektorutdanningene. UiB ligger godt an når det gjelder kravene.

Sak 1/15 Barneuniversitet
Jens Eike Schnall orienterte. Ordning med barneuniversitet startet i Innsbruck i 2001 og retter seg i hovedsak mot barn i aldersgruppen 8-12 år. Konseptet har spredt seg og det finnes i dag mer enn 200 barneuniversitet, hovedsakelig i Europa men også i andre deler av verden.

I Norge finnes det barneuniversitet i Stavanger, Oslo, Trondheim og Tromsø. Det er mange ulike modeller for barneuniversitet, herunder dagsarrangement, tilbud under forskningsdagene og ordninger med flere forelesninger utover i studieåret. Fordelene med barneuniversitetet er at disse på sikt kan være positive for rekruttering til høyere utdanning, og bidrar også til allmenndanning. Ordningen bidrar videre til å synliggjøre fag som ikke er tradisjonelle skolefag, og er positiv for institusjonens omdømme.

Viser til vedlagt presentasjon for nærmere informasjon

Det kom følgende innspill:

- Det ble stilt spørsmål ved hvorfor det er viktig å introdusere «Universitetet» allerede fra barneskolen av, og om «universitet» er et dekkende begrep for ordningen. Schnall fremhevet at dette er en fin måte å promotere universitetet på, og at den gir elevene tidlig tilgang til informasjon som kan underbygge senere valg av studier.
- UiB har de senere årene arbeidet for å opprette ordninger rettet mot både ungdomsskoletrinnet og videregående skoler. Dette er ressurskrevende ordninger. Det er viktig at universitetet er tilgjengelig for omverdenen, men det kan stilles spørsmål ved om en ytterligere satsning på barneskoletrinnet er veien å gå.
- Universitetsskoler er ganske ressurskrevende, men de trenger ikke å være til fortrengsel for barneuniversitet. Barneuniversitet er langt mindre ressurskrevende.
- Barneuniversitet kan ha positiv innvirkning på rekrutteringen til universitetet på sikt. Et styrket rekrutteringsgrunnlag er særlig viktig i årene framover når ungdomskullene går ned.
- Det er ulike ordninger ved universitetene. Ved NTNU har de en ordning med barneuniversitet en lørdag i måneden.
- Ordning med barneuniversitet er ikke avhengig av at hele universitetet engasjerer seg. Det kan være tilstrekkelig at en person ved hvert fakultet bidrar. Ordning med barneuniversitet kan gjøres med veldig små midler.

Sak 2/15 Melding om internasjonal virksomhet- utdanning 2013
Anne Christine Johannessen orienterte. Det blir årlig utarbeidet en rapport om den internasjonale virksomheten på utdanningsfeltet ved UiB. Rapporten tar for seg både studentmobilitet, inn- og utreisende studenter, internasjonale gradsstudenter, kvotestudenter samt lærerutveksling. Det har vært en jevn økning på innreisende og utreisende studenter de senere årene. Det er et ønske å øke målsetningen om andel utreisende studenter fra 30 % til 40 % i neste periode.

Det ble minnet om handlingsplan for rekruttering av internasjonale studenter. Det er viktig at fakultetene har et aktivt forhold til denne.

Johanne Vaagland orienterte om hva studentrepresentantene ser på som viktig når det gjelder inn- og utveksling:

- Det må være enkelt og forutsigbart å reise på utveksling.
- Det er positivt at det fra sentralt hold har vært stort fokus på Briks-landene, men det bør ikke utelukkende satses på Briks, det er viktig å satse bredere.

- Det bør gjøres enklere å få permisjon på masternivå for å kunne arbeide i utdanningsrelevante stillinger i utlandet. Dette bør innarbeides i UiBs grads- og studiereglement.
- Når det gjelder utenlandske studenter som kommer hit, er det en del regler som er ulike for ulike grupper av studenter. Det er viktig at alle studenter blir inkludert i de ordningene som finnes.
- Det ble orientert om at Studentparlamentet har tatt initiativ til en pris som skal gis den studentorganisasjonen som iverksetter best tiltak for å inkludere internasjonale studenter.

Det kom følgende innspill til saken:

- Regelverket bør åpne opp for muligheten til å gjennomføre relevant praksis i utlandet. Dette må innarbeides når Grads- og studieforskriften skal revideres seinere i år.
- I en del tilfeller er det behov for at kontaktflaten mellom administrativt og faglig nivå samvirker bedre når det gjelder inn- og utveksling.
- Noen fakulteter har store utfordringer i å få i stand kurs på engelsk, særlig på bachelornivå.
- Ambisjonsnivået på omfanget av utveksling, bør henge sammen med hva UiB har å tilby av forelesninger på engelsk. Skal UiB ha en ambisjon om 40 % utveksling, bør vi ha en språkpolitikk som harmonerer med denne ambisjonen.
- Ved JUS har 50 % av studentene som avlegger grad ved fakultetet, vært på utveksling. Langsiktighet og forutsigbare økonomiske rammebetingelser er avgjørende for å få dette til.
- Det finnes eksempler på at samarbeid om utveksling har startet opp, men der de økonomiske insentivene har falt bort etter noe tid. Ordningen er i disse tilfellene prisgitt at institusjonen velger å prioritere den videre finansieringen.
- En del utreisende studenter har blitt tatt i mot på en veldig god måte. Det ble stilt spørsmål ved om vi er like flinke til å ta imot innreisende studenter. Ved UiB har vi høyst sannsynlig et forbedringspotensial når det gjelder integrering av utenlandske studenter.
- Det har kommet innspill om at det er veldig bra når utenlandske studenter blir inkludert i norske faddergrupper. Faddergruppene gir for mange et viktig samhold videre i studietiden.

Sak 3/15 Etikk i utdanning

Oddrun Samdal orienterte. Handlingsplan for Akademisk redelighet gjaldt i perioden 2009 - 2012. I løpet av planperioden ble det satt i verk en rekke tiltak, og det ble årlig rapportert om fremdriften i handlingsplanen.

Formålet med å ta opp saken var å få innspill på om det er behov for en ny satsning for å fremme etikk ved UiB, eller er om dagens praksis i hovedsak er tilfredsstillende, eventuelt med tillegg av noen justeringer eller tiltak.

Det kom følgende innspill:

- Det er ulik praksis for håndtering av etikk og redelighet ved fakultetene. Ved PSY har de kopiert JUS sin praksis, og opprettet en komite for redelighet i utdanningen. Alle fuskesaker blir behandlet i komiteen, som også vurderer videre saksgang.

- Flere av fakultetene har temaet etikk og fusk som fast post i informasjonsmøter med studentene.
- Når det gjelder opplæring i etikk, er det også viktig å fokusere på forebyggende tiltak.
- Ved SV-fakultetet har de egne forelesninger om etikk og fusk på ex.fac. Ved HF har man obligatoriske forelesninger om etikk.
- Etikk er også viktig for innreisende studenter, inklusive de som er ved UiB i bare ett semester. Det kan være behov for økt fokus på etikk for denne gruppen studenter.
- Fra studentrepresentantenes side ble opplegget for nye studenter ved PSYK trukket frem som svært bra. Etikk står sentralt i starten av studiene, og det blir fokusert på temaene fagetikk, forskningsetikk og etikk i møte med mennesker. Dette er en fin måte å møte studiet på, og gir studentene en tidlig bevisstgjøring rundt temaet.
- Det er bra at internasjonale studenter får brosjyrer om etikk når de starter studiene. Men det er mye som skjer i starten av studiene, og temaet kan med fordel følges opp også senere i studieløpet.

Videre oppfølging
Temaet følges opp videre ved at fakultetene blir bedt om å gi tilbakemelding om fakultetenes oppfølging av handlingsplanen som gikk ut i 2012. De samlede innspillene fra fakultetene legges til grunn for vurdering av videre oppfølging rundt temaet. Dersom kartleggingen viser behov for det, kan det bli aktuelt å utarbeide en ny handlingsplan om etikk i utdanningen. Saken legges fram igjen for Utdanningsutvalget når kartleggingen er gjennomført.

Sak 4/15 Sensurering og begrunnelse for karakterer
Oddrun Samdal orienterte. Formålet med saken var dels å informere om gjeldende regler for begrunnelser for sensur, og ulike måter begrunnelser for sensur kan bli gitt på. I tillegg var det ønskelig å få avklart om det er behov for en felles veileder for sensorer som gjelder for hele UiB.

Det kom følgende innspill:
- Begrunnelser for sensur må være av en slik kvalitet at den gir studentene et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere å klage.
- Ulempen med muntlige tilbakemeldinger er at det som blir sagt ikke blir dokumentert.
- Det gir en betydelig fordel om det blir laget god sensorveiledning før sensuren faller, og at denne blir tilgjengelig for studentene. En tilstrekkelig grundig sensorveiledning vil redusere studentenes behov for begrunnelser betraktelig, fordi de da har tilgang til en «forklaring».
- Innholdet i en «sensorveiledning» varierer mellom fakultetene. Ofte inneholder denne informasjon om hvilke momenter som kreves i studentenes besvarelser. Sensorveiledninger inneholder imidlertid ikke alltid informasjon om hva som skal til for å oppnå de ulike karakterene.
- Ved JUS diskuterer sensorene hvor listen skal ligge for de ulike karakterene. Deretter utarbeides en sensorveiledning. Sensorveiledningen blir tilgjengelig på nett når karakterene foreligger.
- Det ligger en betydelig skjønnsutøvelse i vurderingene, også i de tilfellene det er utarbeidet en sensorveiledning. Dette arbeidet gjøres på svært ulike måter ved fakultetene. Dette gjør det vanskelig å lage et felles grunnlag for alle fakultetene.
- Fakultetene har ulik praksis med hensyn til bruk av interne og eksterne sensorer. I de tilfellene det finnes en intern og en ekstern sensor, er det ulike rutiner for hvilken av sensorene som har ansvar for å gi begrunnelser når det er etterspurt.
- Det er minst arbeidskrevende å gi muntlige begrunnelser. Lov og forskrift sier at begrunnelser kan være både muntlige og skriftlige. Sensors rett til å velge

begrunnelsens form bør ikke innskjerpes, da dette kan innebære et betydelig merarbeid i emner med mange studenter.
- Psykologisk fakultet ønsker en felles veileder for sensorer der lovverket skisseres innledningsvis og der en del av veiledningen er lokal for de enkelte emnene.
- Studenten har ikke klagerett ved muntlig eksamen. Ved HF er det vanlig at studentene får muntlig begrunnelse når studentene får karakterene.
- Læringsutbyttet for emnet bør ligge til grunn når sensorveiledningen skrives. Krav til de ulike karakterene bør også inngå.

Videre oppfølging
Det lages utkast til en veileder for sensorer ved UiB, i dialog med fakultetene.
- Veilederen bør ta utgangspunkt i UH-loven og tolkninger av loven når det gjelder hva som er rimelig- og ikke rimelig når det gjelder begrunnelser. I tillegg må læringsutbyttebeskrivelsene implementeres. Det bør også sies noe om skjønnsvurderinger, og så kan dette knyttes til sensorveiledningen.
- Veilederen bør være på et svært overordnet nivå. Etablerte velfungerende praksiser som følger lov og regelverk rundt på fakultetene, skal ikke tvinges inn i andre rammer.

Sak 5/15 Anbefaling av ny læringsplattform ved UiB
Oddrun Samdal orienterte. Representanter fra DigUiBs styringsgruppe og prosjektgruppen for ny læringsplattform var i januar på besøk ved ulike utdanningsinstitusjoner i England, for å høre om deres erfaringer knyttet til ulike læringsplattformer. Per i dag er Canvas det av alternativene som ser ut til å være særlig interessant, og Canvas er også prosjektgruppens anbefaling. Det jobbes med en ytterligere utredning av løsningen.

Utvalget diskuterte saken. Anbefalingen er grunnet på en omfattende behovskartlegging og en grundig vurderingsprosess. Generelt er det viktig at det nye systemet så langt mulig legger til rette for single-sign-on løsninger for studentene og at behovet for raskt og enkelt å kunne gi varslinger/meldinger til studentene.

Saken ble tatt til etterretning.

Sak 6/15 Fakultetenes benevnelser for organisering og styring av oppgaver knyttet til utdanning
Oddrun Samdal orienterte. Formålet med saken var å se på og drøfte fakultetenes ulike praksiser når det gjelder organisering, roller, navn på organer og oppgavefordeling på utdanningsfeltet, og å vurdere om det bør etableres en mer samordnet praksis.

Det kom følgende innspill:
- Det kan være en fordel med mer samordning, men alt bør ikke standardiseres. Det som er mest aktuelt å standardisere, er å gi de funksjonene som finnes ved flere fakulteter, lik betegnelse.
- Ved MOF har de valgt en annen betegnelse enn «programstyre». Det kan være aktuelt å endre dette slik at det blir den samme benevnelsen som for de øvrige fakultetene.
- Det bør ligge til det enkelte fakultetet å avgjøre nivåplassering på de ulike funksjonene.

Videre oppfølging

I dialog med fakultetene lages det et forslag til standardiserte benevnelser når det gjelder bruk av benevnelser på råd, utvalg og funksjoner. Forslaget skal kun fokusere på benevnelser og ikke på strukturelle forhold.

Sak 7/15 Opptak ved UiB

Oddrun Samdal orienterte. Formålet med saken var å orientere om de ulike måtene vi organiserer dagens ulike opptak på. Det er flere endringer på vei som vil kunne påvirke opptaksarbeidet ved universitetet. Det er derfor ønskelig å få drøftet dagens praksis for gjennomføring av opptak ved UiB, og om det er tiltak som bør iverksettes for å kunne møte endringene.

Det kom følgende innspill:

- Felles nasjonalt samordnet masteropptak støttes.
- Det er bør etableres en praksis der det er mulig å ta inn studenter som ikke har fullført grad på søknadstidspunktet. Dette for å unngå å miste gode søkere.
- Det er viktig at et eventuelt fellesopptak ikke innebærer forsinkelser utover det som dagens løsning innebærer.
- Det er ønskelig å kunne foreta opptak på enkeltemner.
- Det er positivt om internasjonalt opptak blir samordnet. Men ulike utfordringer knyttet til internasjonale opptak, innebærer at det også framover vil være behov for kontakt med fagmiljøene i opptaksprosessen.
- Det ble stilt spørsmål knyttet til et eventuelt krav om motivasjonsbrev i tilknytning til søknad om opptak. Det ble spurt om hvem som skal lese brevene og om brevene skal godkjennes. Det ble også spurt om det kun skal utarbeides motivasjonsbrev for søkerens førstevalg.
- Formålet med et motivasjonsbrev er at søker skal reflektere rundt det studievalget vedkommende gjør. En mulighet er å skrive motivasjonsbrev når studenten har fått plass på et studieprogram.

Sak 8/15 Ny aktivitet under Erasmus+ programmet: Mobilitet i verden

Anne Christine Johannessen orienterte. En ny aktivitet under Erasmus+ programmet; International Credit Mobility eller «Mobilitet i Verden», er lyst ut med søknadsfrist 4. mars. Ordningen åpner for studentmobilitet med EU stipend mellom programlanda (EU, Norge, Tyrkia, Island og Makedonia) og partnerland. Størrelsen på EU stipendet som følger med ordningen er imidlertid ikke stort nok til å dekke kravet UDI stiller for å gi studenter utenfor EU/Schengen oppholdstillatelse i Norge. Differansen er på kr. 7.600,- og må dekkes av andre midler.

Utgangspunktet for denne saken var å vurdere muligheten for at dette kan dekkes gjennom fakultetenes hodepenger for utvekslingsstudenter. Dette vil imidlertid være et dårlig incentiv for økt utveksling, og universitetsledelsen har derfor besluttet at disse midlene skal dekkes av UiB sentralt.

Sak 9/15 Olsens legat – oppnevning av vurderingsnemnd

Jacob. R Olsens og Johanne Georgine Olsens legat ble lyst ut med frist 1. desember 2014. Formålet med saken var å sette ned en vurderingsnemnd som fikk i oppgave å gi en tilråding av midler for legatet. For 2015 lyses det ut kr. 500 000,- til utdanning, forskning og formidling ved UiB. Kr. 400 000,- av midlene skal gå til forskere og stipendiater og kr. 100 000,- til studenter.

Vedtak:

Vurderingskomiteen for Olsens legat 2015, består av viserektor for utdanning Oddrun Samdal, en studentrepresentant, utdanningsdekanene Bjørnar Borvik (JUS) og Harald Walderhaug (MN)

Sak 10/15 Universell utforming og tilrettelegging ved UiB
Formålet med saken var å orientere om hvordan tjenestene til studenter med nedsatt funksjonsevne ved UiB er organisert og hvordan vi jobber med dette området. Fakultetene har ansvar for tilrettelegging av studiesituasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne, Studieadministrativ avdeling (SA) har en koordinator- og rådgiverfunksjon overfor kontaktpersoner på fakultetene. I tillegg har SA ansvar for tilrettelegging av eksamen for denne gruppen studenter.
Saken ble tatt til orientering.

Sak 11/15 Klage frå Psykologisk Studentutvalg- oppfølging
Læringsmiljøutvalget (LMU) mottok i forbindelse med møtet 26. november mottok LMU en omfattende klage fra Psykologisk studentutvalg (PSU). Oppfølging av saken har skjedd i samråd med LMU. Klagen gjaldt sviktende informasjonsrutiner, sen begrunnelse for sensur og mangelfull oppfølging av klagene fra fakultetets side. Tema i denne saken var informasjon fra Det psykologiske fakultet om hvordan saken var fulgt opp så langt, og hva som ville bli gjort for videre oppfølging.

Studentrepresentant Eivind Brandt fra Det psykologiske fakultet, ble invitert til å kommentere oppfølging muntlig i møtet. Brandt uttrykte tilfredshet med den måten fakultetet har tatt tak i denne saken på, og så positivt på de tiltakene som skal gjennomføres framover. Han understreket at han hadde tro på at disse ville ha ønsket effekt. Studentene vil eventuelt komme tilbake til saken i LMU og UU dersom problemene likevel ikke løser seg.

Saken ble tatt til orientering.

SAK 12/15 Eventuelt
Det ble vist til det kommende styremøtet 12.02, der det blir tatt opp en sak der det blir foreslått at benevnelsen på visedekan/ visedekan for utdanning blir endret til prodekan for utdanning. Dette for å få til en harmonisering av benevnelsene for dekaner for forskning og utdanning. Det er fint om utdanningsdekanene ser på saken og gjør seg opp en mening om temaet.